

Vi ser denne argumentasjonsformen tydelig ovenfor her: Den kortsiktige gevinsten som skrivekunsten, ChatGPT og sosiale medier gir, vil på sikt underminere og kanskje ødelegge menneskelige egenskaper og mellommenneskelige relasjoner som vi i dag oppfatter som verdifulle.

Det er noen problemer med en slik argumentasjon. Først og fremst så kan vi jo ikke vite at de langsiktige scenarioene faktisk vil oppstå. Det er generelt vanskelig å spå om fremtiden, og å spå om hvordan våre moralske og verdimessige oppfatninger vil utvikle seg, er enda vanskeligere. Mange vil være enige i *at* den teknologiske utviklingen også påvirker verdier og moralske oppfatninger (Swierstra, 2015; Vallor, 2016). Men å hevde at en ny teknologi vil medføre én bestemt (og negativ) endring, er å anta en videre moralsk og verdimessig utvikling som vi slett ikke kan forutsi.

Likevel er det viktig og konstruktivt å sette søkelys på mulige langsiktige effekter av teknologi. Realistiske fremtidsscenarioer leder oss til å diskutere hva vi egentlig ønsker med teknologiene våre. Det er nyttig når vi som samfunn skal ta aktive grep om utvikling og innføring av ny teknologi. Turkles skepsis bør slik sett ikke avfeies som skråplanbasert skremselspropaganda, men som en måte å bevisstgjøre vårt forhold til teknologiene vi omgir oss med.

Kan vi bedømme morgendagens teknologi i dag?

Imidlertid er det en annen grunn til å stille spørsmål ved skepsisen Turkle og andre bringer på bane. Det er at de bedømmer morgendagens moralske og verdimessige landskap med dagens moralske og verdimessige briller. Turkle forutsetter i sine analyser at

de virkningene som sosiale medier vil få i fremtiden, vil bli oppfattet like negativt som det hun gjør i dag. Hun beklager seg over at vennskap i fremtiden ikke vil være like verdifulle som de er i dag – vennskap vil bare være en forbindelse, et antall «venner» på Facebook, en relasjon uten genuin tilhørighet.

Men moralske og verdimessige oppfatninger er ikke statiske. Det vi setter pris på, og hvordan vi verdsetter fenomener omkring oss, endrer seg hele tiden. Vi kan komme til å se på morgendagens teknologi på en helt annen måte i fremtiden enn vi i dag tror vi vil gjøre (Swierstra, 2015). Platon engstet seg over skriveteknologiene, og det med et tilsynelatende godt argument: Istedenfor å være en støtte for hukommelsen, som det ble sagt, så ville det ødelegge hukommelsen. Men hvordan ser vi nå på skriveteknologiene og produktene som kommer ut av dem (litteratur, formidling av nyheter, forskning osv.)? Jo, som noen av de mest verdifulle menneskelige kulturuttrykkene vi har. Det er mulig at moderne mennesker ikke er like gode på å huske som de i Platons samtid var, men hvorfor skulle vi *måtte* det? Fra vårt perspektiv er det ikke nødvendigvis mer verdifullt å høre noen gjenfortelle en historie eller et argument enn å lese om det.

Skriveteknologiene og den påvirkningen de har hatt på den menneskelige væremåte, har rett og slett opphevet idealet som Platon la til grunn i sin argumentasjon. Platons bekymring gir på mange måter ikke mening for oss, selv om vi forstår hva han sier. Når vi har levd med en type teknologi en stund, så blir den ofte en innarbeidet del av vår tenkemåte. Dens innflytelse ses da ikke bare på våre handlinger, men også på våre verdier og oppfatninger liv.